

saa frit, som Loven overhovedet tillod. Derefter skulde der paa Grundlag af de forskellige Planer, som indkom ved Skitsekonkurrencen, være søgt dannet et Flertal saa stort som muligt i Kommissionen for en bestemt Plan for Opgavens Løsning, og paa Grundlag heraf skulde saa, hvis ikke nogen af de indkomne Planer var tilfredsstillende, den anden Konkurrence, som Loven giver Anvisning paa, udskrives. Naar saa ved den anden Konkurrence et Projekt var tilvejebragt nogenlunde efter de Grundlinier, som i Forvejen et Flertal i Kommissionen havde samlet sig om, skulde dette i Enkeltighederne være gennemarbejdet, ganske særlig af Ministeren i Forbindelse med Kommissionens Arkitekter og i Forbindelse med Repræsentanter for de 3 Statsinstitutioner, som skulle benytte Bygningen. Paa denne Maade vilde der være kommet til at foreligge en virkelig gennemarbejdet Plan, som vi vidste, hvad var, og som vi kunde tage Standpunkt til.

Det, som foreligger her, er intet; vi vide i det Øjeblik, vi vedtage dette Forslag til Beslutning med Flertallets Ændring, slet ikke, hvad det er, vi vedtage. Fremgangsmaaden har nemlig været en fuldkommen anden end den, jeg nu skitserede. Fremgangsmaaden har været den, at Kommissionen for det første er begyndt med at indsnævre Grundlaget for Skitsekonkurrencen; det har den gjort ganske egenmægtigt. Den indsnævrede det paa et afgørende Punkt ved at forlange, at Slottet skulde have sin Hovedfacade ud mod Slotspladsen, endskønt denne Ordning strider mod den, som Lovgivningsmagten sidste Gang, den tog en Beslutning om denne Sag — for Resten første og sidste Gang — i 1887 fastslog, nemlig at Rigsdagsbygningen skulde ligge ud mod Slotspladsen, medens Slottets Hovedfacade skulde vende imod Ridebanen. Det er jo ogsaa i og for sig den naturlige Ordning, idet Slottet saa vil komme i Forbindelse med de Bygninger, som naturligt høre til det, Staldbygningerne og Ridehuset, medens Rigsdagen ellers vil komme til at ligge mellem Slottet og disse Bygninger. Men saaledes indskrænkede Kommissionen egenmægtigt Grundlaget for Skitsekonkurrencen. Dermed ophørte saa egentlig Kommissionens Virksomhed, efter at Planerne vare indkomne og Præmierne vare uddelte. Det vedtoges, at der ingen anden Konkurrence skulde afholdes, men at der skulde ske Henvendelse til en eller flere af de præ-

mierede Deltagere i Konkurrencen om Udarbejdelse af yderligere Planer.

Endnu forelaa der intet virkeligt Forsøg paa at samle et Flertal og om muligt hele Kommissionen om et bestemt Grundrids for en Ordning, men 13 af Kommissionens 27 eller — ved dens Slutning — 28 Medlemmer indgav den bekendte Erklæring, hvori de erklærede sig fuldstændig uenige i det foreliggende Grundlag og krævede et selvstændigt Slot og en selvstændig Rigsdagsbygning. Til disse hørte de 4 af Arkitekterne og begge Rigsdagens Formænd. Saa tager Ministeriet fat, afviser de trettens Henstilling og opfordrer efter Samraad med Kommissionens Formand og de 5 Arkitekter de 3 højest præmierede Arkitekter til at udarbejde ny Overslag paa det givne Grundlag med enkelte mindre Ændringer, idet man i øvrigt stillede dem frit nærmere at bearbejde de foreliggende Projekter eller under Hensyn til den af Kommissionen fremkomne Kritik at omarbejde dem. Men der var stadig ingen Tilkendegivelse af, hvordan Grundlinierne skulde være for hele Ordningen af Komplekset. Blandt de 3 Udkast med nærmere udarbejdede Planer er der jo en Kløft, idet Nyrop og Thorvald Jørgensen ville have det hele sammen i en Bygning, medens Clemmensen har Slot og Rigsdagsbygning som to relativt selvstændige Led i Komplekset.

Efter at nu de 3 nærmere udarbejdede Projekter vare indkomne, holdt Ministeren den 21. Oktober 1905 et Møde med de 11 Mænd, der havde udgjort det tidligere nedsatte Udvalg til Bedømmelse af Projekterne. De 11 vare: Overpræsidenten, de 5 Arkitekter og de 5 Repræsentanter for Kongemagten, Rigsdagen og Højesteret. Af disse 11 Mænd, der have deltaget i den sidste Overvejelse, erklærede de 4 Arkitekter, at de ikke kunde billige nogen af de foreliggende Planer. Af de resterende 7 udtalte, efter hvad der officielt foreligger for os, et Flertal sig for Arkitekt Jørgensens Plan. Men dette Flertal kan paa ingen Maade have været større end 4 Personer, det har det ikke dels efter Oplysningerne i Motiverne til Forslaget til Beslutning og dels efter den højtærede Ministers Udtalelser ved 1ste Behandling. Thi Højesterets Repræsentant udtalte meget diplomatisk, at alle 3 Planer vare brugelige for Højesteret. Men deri ligger ikke Spor af Antydning af, hvorvidt det hele Kompleks, hvoraf Højesteret jo kun skal indtage en lille Del, er brugeligt. Det var altsaa et ganske neutralt Standpunkt.